

Ο φιλελληνισμός από την αρχαιότητα ως το 1821 – Ο ανιψιός του Ναπολέοντα Παύλος Βοναπάρτης – Ο ηρωικός θάνατος του Φρανσουά Ρομπέρ με τα 24 (!) τραύματα στο σώμα του – Η απίστευτη ιστορία του Ότο Γκούσταβ Μπένιγκσεν στη Ναύπακτο – Αμερικανοί, Σουηδοί, Ισπανοί και... ένας μουσουλμάνος φιλέλληνας!

Ένα ξεχωριστό κεφάλαιο στην Επανάσταση του 1821, είναι αναμφίβολα οι Φιλέλληνες και η προσφορά τους στον Αγώνα για την ανεξαρτησία.

Σύμφωνα με τον... αχώριστο σύντροφό μας, το "Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας" της Ακαδημίας Αθηνών (εκδ. 2014), φιλελληνισμός είναι "η στάση συμπάθειας και αλληλεγγύης προς τους Έλληνες και την Ελλάδα, ειδικότ. κίνημα για την υλική και ηθική ενίσχυση των επαναστατημένων Ελλήνων κατά των Οθωμανών το 1821".

Η λέξη είναι μάλιστα γαλλικής αρχής philhellenisme (1838). Στα αγγλικά, υπάρχει η λέξη philhellenisme και στα γερμανικά, η λέξη philhellenismus.

Όσο για τη λέξη φιλέλληνας, προέρχεται από το αρχαίο φιλέλλην, "φίλος ή θαυμαστής των Ελλήνων", που απαντά ήδη στον Ηρόδοτο ενώ στην "Πολιτεία" του Πλάτωνα υπάρχει η φράση "καλόν Έλληνα όντα φιλέλληνα είναι", δηλαδή καλό είναι αυτός που είναι Έλληνας να είναι και φίλος των Ελλήνων" (FRANCO MONTANARI, "ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ", εκδ. ΠΑΠΑΔΗΜΑ 2013).

Έτσι π.χ. ο Ξενοφώντας αποκαλεί φιλέλληνα τον Αγησίλαο. Ο πρώτος ξένος που ονομάστηκε Φιλέλλην, θεωρείται ο Άμασης, φαραώ της Αιγύπτου.

Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης και τη φυγή πολλών Ελλήνων λογίων στη Δύση, ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός ήρθε ξανά στο προσκήνιο. Από την αγάπη αυτή προς την αρχαία Ελλάδα, αναπήδησε ο πρώτος φιλελληνισμός των νεότερων χρόνων, που διαδόθηκε με τον περιηγητισμό στον ελλαδικό χώρο.

Η κίνηση αυτή εκδηλώθηκε με την ακμή του ρομαντισμού οπότε και οι περιηγήσεις στην

Ελλάδα έγιναν συχνότερες και πιο φιλελληνικές (Σατομπριάν, Πουκεβίλ, λόρδος Βύρωνας κ.ά.). Την ίδια περίπου εποχή, εμφανίστηκαν στην Ευρώπη τα πρώτα λογοτεχνικά φιλελληνικά έργα, τα οποία πολλαπλασιάστηκαν μετά την κήρυξη της Επανάστασης του 1821 και τις επιτυχίες των Ελλήνων.

ΠΟΙΟΙ ΗΤΑΝ ΟΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ;

Η λέξη φιλέλληνας εμφανίζεται στα γαλλικά ως philhellén, το 1823 και στα αγγλικά ως philhellene το 1825 (περίπου).

Ωστόσο, ήδη από τον Μάιο του 1821, με ενθουσιώδη άρθρα, πολλές ευρωπαϊκές εφημερίδες παρομοίαζαν τους Έλληνες αγωνιστές με τους ήρωες των Περσικών Πολέμων. Εκατοντάδες βιβλία, άρθρα και φυλλάδια τόνιζαν τη σημασία της εξέγερσης και την ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (το τονίζουμε σκόπιμα) για ενίσχυσή της.

Χαρακτηριστικό είναι κείμενο που δημοσιεύτηκε με πρωτοβουλία πανεπιστημιακών καθηγητών, λογίων και φοιτητών στη Γερμανία: "Ανθρωπιά και καθήκον μας ζητούν να τρέξουμε στους χριστιανούς αδελφούς μας, σε βοήθεια των γενναίων Ελλήνων για να χύσουμε το αίμα μας και να δώσουμε τη ζωή μας για την ιερή αυτή υπόθεση".

Η πρώτη φιλελληνική επιτροπή ιδρύθηκε στην Ελβετία τον Αύγουστο του 1821. Αργότερα, στην Αγγλία ιδρύθηκε το "Φιλελληνικό κομιτάτο", ενώ ανάλογη δράση υπέρ της ελληνικής επανάστασης αναπτύχθηκε στις Η.Π.Α., τις σκανδιναβικές χώρες και την Ολλανδία.

Και φυσικά, στη Γαλλία, όπου ήταν νωπές ακόμα οι μνήμες από την Επανάσταση του 1789, εφημερίδες ("Le Constitutionnel", "Courrier Francais" κ.ά.), δημοσίευαν συνεχώς ειδήσεις για την Ελληνική Επανάσταση. Είναι χαρακτηριστικό ότι φιλελληνικό ρεύμα αναπτύχθηκε ως την Ινδία (!) και την Αϊτή (!), ενώ στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, τα απολυταρχικά καθεστώτα δεν επέτρεπαν ανάλογες κινήσεις. Μάλιστα, ακόμα και στην ομόδοξη Ρωσία, ο φιλελληνισμός δεν εκδηλώθηκε ποτέ ως δημόσιο κίνημα.

Παρόλο το γεγονός αυτό, μεμονωμένοι Ρώσοι, Πολωνοί κλπ. ήρθαν στη χώρα μας και πολέμησαν για την ανεξαρτησία της. Πολλές εκατοντάδες ήταν οι ξένοι που πήραν μέρος στον Αγώνα του 1821. Νεαροί σπουδαστές, κυνηγημένοι από τα απολυταρχικά καθεστώτα αξιωματικοί, μετά την καταστολή των εξεγέρσεων του 1820, θαυμαστές της αρχαίας Ελλάδας, λόγιοι, επιστήμονες αλλά και Βαλκάνιοι υπόδουλοι της οθωμανικής αυτοκρατορίας έλαβαν μέρος σε μεμονωμένες επιχειρήσεις ή σε ειδικές στρατιωτικές μονάδες.

Στην μάχη του Πέτα, για την οποία γράψαμε ειδικό άρθρο, πήραν μέρος περίπου 95 Φιλέλληνες. Οι Φιλέλληνες αποτέλεσαν και τον πυρήνα του τακτικού στρατού που οργανώθηκε από τον Φαβιέρο το 1825. Βέβαια, ανάμεσα σε τόσες εκατοντάδες Φιλέλληνες, υπήρξαν και ελάχιστοι καιροσκόποι και τυχοδιώκτες, ενώ ειδικά οι πολύπειροι Ευρωπαίοι αξιωματικοί δεν μπορούσαν να κατανοήσουν ότι στα άτακτα επαναστατικά στρατεύματα, ήταν μάλλον αδύνατο να εφαρμοστούν οι πολεμικές τακτικές των ευρωπαϊκών στρατών.

Να μην ξεχνάμε τέλος, ότι και τα πρώτα τυπογραφεία στην επαναστατημένη Ελλάδα, που

λειτουργήσαν στο Μεσολόγγι, την Ύδρα και την Αθήνα, ιδρύθηκαν από Φιλέλληνες.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ – ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΡΟΜΠΕΡ

Ξεκινάμε την αναφορά μας στους Φιλέλληνες του 1821, με ένα γράμμα του Ξακουστού Γάλλου στρατηγού Ντιμουριέ, νικητή στις μάχες του Βαλμί και του Ζεμάπ, σωτήρα της πρώτης Γαλλικής Δημοκρατίας, ο οποίος ήταν εκείνη την εποχή περίπου ογδόντα ετών.

"Μην μπορώντας, λόγω της προχωρημένης ηλικίας μου, να έρθω και να πολεμήσω στο πλευρό σας, σας στέλνω από μακριά ευχές για επιτυχία του ένδοξου αγώνα σας".

Ο Παύλος Μαρία Βοναπάρτης, ήταν ανιψιός του Μεγάλου Ναπολέοντα, γιος του αδελφού του Λισιέν και της συζύγου του Αλεσαντρίν. Γεννήθηκε το 1809 στο Κανίνο της Ιταλίας. Σπούδαζε στο πανεπιστήμιο της Μπολόνια όταν τον Μάρτιο του 1827 έφυγε από την πόλη κρυφά από τους γονείς του και πήγε στην Ανκόνα, απ' όπου με ψεύτικο όνομα ταξίδεψε στη χώρα μας, για να αγωνιστεί στο πλευρό των επαναστατημένων Ελλήνων.

Αρχικά πήγε στα Επτάνησα και αργότερα συνάντησε τον Βρετανό ναύαρχο Κόχραν, ο οποίος ήταν επικεφαλής του ελληνικού στόλου. Ο Κόχραν, τον πήρε μαζί του στη ναυαρχίδα "Ελλάς".

Ο νεαρός Παύλος συμμετείχε σε μια σειρά από επιχειρήσεις του Κόχραν, αποτυχημένες οι περισσότερες. Στα τέλη Αυγούστου του 1827, ο στολίσκος του Κόχραν αγκυροβόλησε στο στενό έξω από τις Σπέτσες. Ο Παύλος περιεργαζόταν (ή καθάριζε) το πιστόλι του στο κατάστρωμα της φρεγάτας, όταν από απρόσεκτο χειρισμό αυτό εκπυρσοκρότησε. Ο νεαρός Βοναπάρτης τραυματίστηκε σοβαρά και λίγο αργότερα πέθανε από ακατάσχετη αιμορραγία.

Κάποιοι κατηγορήσαν (και γι' αυτό το γεγονός) τον Κόχραν. Ότι δολοφόνησε τον νεαρό γιατί πίστευε ότι κινδύνευαν τα αγγλικά συμφέροντα στην Ελλάδα εξαιτίας του. Οι περισσότερες όμως πηγές δεν ρίχνουν στον Βρετανό καμία ευθύνη, μάλιστα, ο Αμερικανός γιατρός Χάου που ήταν αυτόπτης μάρτυρας του τραγικού συμβάντος, διαβεβαίωνε ότι μόλις ο Κόχραν έμαθε ότι το τραύμα ήταν θανατηφόρο "άρχισε να βηματίζει στην καμπίνα του, κλαίγοντας σαν παιδί". Η σορός του νεαρού Παύλου λέγεται ότι διατηρήθηκε για τρία χρόνια σ' ένα βαρέλι με ρούμι στη Μονή Αγίου Νικολάου των Σπετσών. Το ταριχευμένο σώμα του παραλήφθηκε από το γαλλικό ναυτικό και τάφηκε σ' ένα μαυσωλείο στη Σφακτηρία κοντά στους Γάλλους.

Ο Φρανσουά Ρομπέρ (Francois Robert) καταγόταν από το Νανσί της Γαλλίας. Ήταν στο παρελθόν υπασπιστής της Λεγεώνας της Meuse. Ήταν προγυμναστής του Πεζικού στη χώρα μας και διοικούσε το Α' τακτικό Τάγμα το οποίο πολέμησε γενναία στη μάχη του

Χαΐδαριου. Εκεί, ο Ρομπέρ πληγώθηκε και άφησε τη διοίκηση του Τάγματος στον λοχαγό Maillat. Αργότερα, ανέλαβε τη διοίκηση του Τάγματος το οποίο, υπό τις διαταγές του Φαβιέρου εφοδίαζε τους πολιορκημένους στην Ακρόπολη. Κατά την είσοδο των ανδρών του Τάγματος στην Ακρόπολη, "μύδρος" (βλήμα πυροβόλου, αυτή είναι η αρχική σημασία της λέξης), έκοψε τα δύο του πόδια και ο Ρομπέρ έπεσε αιμόφυρτος στο μέρος που χώριζε τις τάφρους από τα τουρκικά οχυρώματα. Οι συμπολεμιστές του αντιλήφθηκαν την απουσία του. Τέσσερις από αυτούς, οι Molliere, Pignaud, Bernanrd και Kartier, μαζί με δύο στρατιώτες του στρατηγού Γκριτζιώτη, οδηγήθηκαν σ' αυτόν από τις γοερές κραυγές του και τον βρήκαν να πολεμάει (!) εναντίον "μανιωδών εχθρών τους οποίους έτρεψαν εις φυγήν".

Τον μετέφεραν στο φρούριο της Ακρόπολης. Στο σώμα του, από το οποίο έτρεχε ασταμάτητα αίμα, μέτρησαν 24 (!) πληγές από σφαίρες, σπαθιά, γιαταγάνια κλπ. Ο Ρομπέρ με θαυμαστή γενναιοψυχία, υπέμεινε τους φρικτούς πόνους και κατόρθωσε να ζήσει για 4 ακόμα μέρες. Ο θάνατός του προκάλεσε βαθιά συγκίνηση και ο Φαβιέρος, ο οποίος τον αγαπούσε πολύ, ξέσπασε σε λυγμούς μόλις έμαθε το θλιβερό γεγονός.

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΣ ΒΑΛΕΣΤ(ΡΑΣ) – Ο ΑΠΙΣΤΕΥΤΟΣ ΟΤΟ ΓΚΟΥΣΤΑΒ ΜΠΕΝΙΓΚΣΕΝ

Ξεχωριστή θέση ανάμεσα στους φιλέλληνες, κατέχει αναμφίβολα ο Joseph Balest, ο οποίος στις περισσότερες ελληνικές πηγές αναφέρεται ως Βαλέστ ή Βαλέστρας. Το σωστό είναι βέβαια Ζοζέφ Μπαλέστ. Θα χρησιμοποιήσουμε κι εμείς όμως το εξελληνισμένο επώνυμό του, καθώς ίσως, ήταν και συμπατριώτης μας!

Γεννήθηκε το 1784 (ή σύμφωνα με άλλες πηγές το 1790), στην Κορσική (ή στην Κρήτη), είχε ωστόσο γαλλική υπηκοότητα. Πολέμησε στον στρατό του Ναπολέοντα και το 1814, πήγε στην Κρήτη όπου έμαθε και ελληνικά δίπλα στον έμπορο πατέρα του. Αργότερα, βρέθηκε στην Τεργέστη όπου τον συνάντησε ο Δημήτριος Υψηλάντης και του ανέθεσε την οργάνωση τακτικού στρατού.

Ωστόσο, οι Έλληνες δεν έδειχναν πρόθυμοι να ενταχθούν σε οργανωμένα σώματα. Παρόλα αυτά, ο Βαλέστρας συγκρότησε ένα σώμα από 185 Επτανήσιους, κυρίως, στρατιώτες. Αργότερα, μετά τη διάσταση του Υψηλάντη με τους προύχοντες, ο Βαλέστρας κατόρθωσε να αυξήσει τον αριθμό των στρατιωτών του σε 500. Όταν ο Καρά Αλής με τον στόλο του, επιχείρησε απόβαση στην Καλαμάτα, ο Βαλέστρας, ενισχυμένος από 100 Μανιάτες παρέταξε με τέτοιο τρόπο τις δυνάμεις του, ώστε να δίνεται η εντύπωση ότι έχει μεγάλη στρατιωτική δύναμη! Το ηθικό των Τούρκων, οι οποίοι ήταν τουλάχιστον 6.000, κάμφθηκε και η απόβαση ματαιώθηκε.

Στη συνέχεια, ο Βαλέστρας πήρε μέρος στην ατυχή έφοδο στο Ναύπλιο ενώ ήταν παρών στην παράδοση του Ακροκόρινθου. Τον Μάρτιο του 1822, πήγε στην Κρήτη, σχεδιάζοντας να κυριεύσει ένα από τα φρούρια του νησιού για να το έχουν οι Κρητικοί ως ορμητήριο. Τον Απρίλιο του 1822, επιτέθηκε με τους άνδρες του στο Ρέθυμνο. Συνάντησαν όμως ισχυρή αντίσταση η οποία οδήγησε στη διάλυσή τους και την αιχμαλωσία πολλών. Ο γενναίος Joseph Balest πιάστηκε αιχμάλωτος από τους Τούρκους, αρχικά ακρωτηριάστηκε και στη συνέχεια αποκεφαλίστηκε...

Η πλέον παράδοξη συμπεριφορά όμως, από όλους τους Φιλέλληνες, είναι σίγουρα αυτή του Βερολινέζου Ότο Γκούσταβ Μπένιγκσεν (Benigsen). Ο νεαρός αυτός αντιμετώπιζε τους μεγαλύτερους κινδύνους με απίστευτη αδιαφορία. Χαρακτηριστικό είναι το περιστατικό που ακολουθεί. Το 1829, κατά την πολιορκία της Ναυπάκτου, η οποία ακόμα βρισκόταν στα χέρια των Τούρκων, πήγε από περιέργεια στο ελληνικό στρατόπεδο. Ξαφνικά, μια μέρα, φορώντας μια μεγαλοπρεπή κόκκινη στολή, άρχισε να ανεβαίνει τον ελικοειδή ανήφορο του βουνού της περιοχής, που ήταν εκτεθειμένος στα εχθρικά πυρά.

Μάλιστα πήγαινε... με το πάσο του. Οι Τούρκοι άρχισαν να πυροβολούν ασταμάτητα προς το μέρος του. Ο Μπένιγκσεν όχι μόνο δεν επιτάχυνε το βήμα του αλλά σταματούσε (!) κοίταζε προς το φρούριο μειδιώντας και ύψωνε τους ώμους! Κατάφερε να φθάσει σώος και αβλαβής στην κορυφή του βουνού και κατέβηκε από την αντίθετη μεριά, όπου βρισκόταν ελληνικές δυνάμεις με επικεφαλής τον Κίτσο Τζαβέλα. Ο Ότο Γκούσταβ Μπένιγκσεν αρρώστησε και πέθανε στην Πάτρα τον Οκτώβριο του 1830.

Seve και Joehmus: δύο "παραφωνίες" ανάμεσα στους Ευρωπαίους – Romei: ο συνταγματάρχης του Ιμπραήμ που πρόδιδε τα μυστικά των Αιγυπτίων στους Έλληνες Υπήρξαν βέβαια και κάποιοι Ευρωπαίοι που άλλαξαν "στρατόπεδο" ή εξαρχής πολέμησαν εναντίον των Ελλήνων. Τρεις χαρακτηριστικές περιπτώσεις θα αναφέρουμε τώρα.

Ο Γάλλος Seve ήτα εξωμότης της θρησκείας και έγινε Τούρκος, πήρε μάλιστα το όνομα Σουλεϊμάν μπέης. Ήταν μάλιστα επικεφαλής των Αράβων στη διάρκεια της Επανάστασης. Ένας σημαντικός φιλέλληνας, ο Ροζαρόλ, που ήρθε στη χώρα μας το 1825, με τους 5 γιους του, τον υπασπιστή του Σκάρπα (Scarpa) και κάποιους οπαδούς του (λέγεται ότι ήταν καρμπονάρος, μέλος δηλαδή μιας μυστικής εταιρείας που είχε ιδρυθεί στην Ιταλία στις αρχές του 19ου αιώνα), ξεκίνησε να οργανώσει ιππικό στη Γαστούνη και αργότερα στο Ναύπλιο όπου όμως αρρώστησε από τύφο.

Ο Ροζαρόλ είχε γράψει στον Seve να προσδιορίσει το όπλο και τον τόπο για να μονομαχήσουν. Τον αποκαλούσε άτιμο αν μείνει με τους Τούρκους και πολεμά τους χριστιανούς και του έγραφε πως όπου τον βρει θα τον περάσει από τη Σάντα Κατερίνα (έτσι αποκαλούσε το σπαθί του!). Λίγο πριν πεθάνει ο Ροζαρόλ, ρώτησε αν είχε έρθει κάποια απάντηση στο γράμμα του!

Ο Γερμανός Joehmus από το Ανόβερο, ήταν υπασπιστής του στρατηγού Τσορτς, λοχαγός του επιτελείου στον βασιλικό στρατό. Καθώς όμως θεωρούσε ότι αδικούνταν από τον βαθμό αυτό, πήγε στην Τουρκία όπου έγινε στρατηγός και αργότερα, όπως λέγεται, πασάς. Εξαιρετικός και άριστα εκπαιδευμένος, μπορούσε να προσφέρει πολλά στην Επανάσταση.

Μια ξεχωριστή περίπτωση είναι ο Ιταλός Τζιάνι Ρομέι (Romei) που υπηρετούσε στον

Άγνωστοι (και λιγότερο γνωστοί...) Φιλέλληνες

Συντάχθηκε απο τον/την Maya
Πέμπτη, 09 Μάιος 2019 08:15 -

στρατό του Ιμπραήμ ως συνταγματάρχης του Μηχανικού. Έλαβε μάλιστα επιστολή του Σανταρόζα, με την οποία τον καλούσε να εγκαταλείψει άμεσα τους Αιγύπτιους και να έρθει να πολεμήσει δίπλα στους Έλληνες.

Ο Ρομέι φαίνεται ότι ανήκε στους Καρμπονάρους. Έχοντας πάρει ρητές εντολές από τον Ραζαρόλ, τον οποίο αναφέραμε και παραπάνω, να μην βρισκόταν στην υπηρεσία του Ιμπραήμ, αλλά μετέφερε, με κίνδυνο της ζωής του, τα αιγυπτιακά σχέδια, σε επιτροπή Ζακυνθινών Τεκτόνων, ενημερώνοντας έτσι τους Έλληνες οπλαρχηγούς.

ΤΟ ΑΔΟΞΟ ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΙΚΩΝ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ

Υπήρξαν κάποιοι Φιλέλληνες οι οποίοι είχαν άδοξο τέλος. Εκτός από τον Παύλο Βοναπάρτη, στον οποίο αναφερθήκαμε εκτενώς, ο Γάλλος Ντελόν (Delon) πνίγηκε κολυμπώντας στο Ναβαρίνο, ο Βαυαρός Σιλχερ (Schilcher) σκοτώθηκε το 1827 στο κυνήγι (!) από πυροβολισμό φίλου του, ο Αμερικανός Ουάσινγκτον σκοτώθηκε στο Ναύπλιο από αδέσποτη σφαίρα (1827), όταν ο Γρίβας πολεμούσε τον Φωτομάρα (από το Παλαμήδι και το Ιτς Καλέ), ενώ ο Σουηδός Σας ή Σάσεν σκοτώθηκε στο Μεσολόγγι από Σουλιώτη τον οποίο προσπάθησε να αφοπλίσει.

ΑΔΕΡΦΙΑ ΠΟΥ ΕΔΩΣΑΝ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο άρθρο μας για τη μάχη του Πέτα, αναφερθήκαμε στην τραγική ιστορία των αδελφών Σάιγκερ, όπως και στους Κορσικανούς Bassano (Μπασάνο).

Προσθέτουμε σ' αυτούς, τους δίδυμους αδελφούς Fels ή Felds από τη Λειψία, ο νεότερος από τους οποίους σκοτώθηκε στο Πέτα, ο δε μεγαλύτερος δύο χρόνια αργότερα στο Μεσολόγγι. Οι αδελφοί Marcillesi πήραν μέρος στον Αγώνα. Ο ένας, που λεγόταν Joseph, σκοτώθηκε στην Κωλιάδα Άκραν (σημ. Άγιο Κοσμά Αττικής) ενώ ο άλλος έζησε και πέθανε στη χώρα μας το 1840 και μάλιστα ως λιμενάρχης Πάτρας. Την ιστορία των αδελφών Σάιγκερ, θυμίζουν οι αδερφοί Μπεκ. Ο μεγαλύτερος απ' αυτούς, αρρώστησε και πέθανε στο Μεσολόγγι το 1822 (Νοέμβριος), ενώ ο μικρότερος πέθανε λίγες μέρες αργότερα από τη στενοχώρια του για τον χαμό του αδερφού του.

ΜΕΡΙΚΟΙ ΑΚΟΜΑ ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ

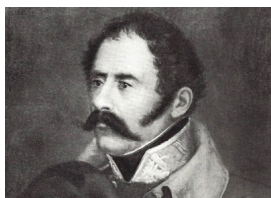
Οι φιλέλληνες που πήραν μέρος στον Αγώνα του 1821 ήταν εκατοντάδες, μερικοί μάλιστα θα μείνουν για πάντα άγνωστοι. Αναφέρουμε, ενδεικτικά, ακόμα τον Πορτογάλο Αλμείντα,

Άγνωστοι (και λιγότερο γνωστοί...) Φιλέλληνες

Συντάχθηκε απο τον/την Maya
Πέμπτη, 09 Μάιος 2019 08:15 -

που ανέλαβε την αρχηγία του τακτικού ιππικού με τον ερχομό του στην Ελλάδα και διακρίθηκε σε πολλές μάχες. Παντρεύτηκε την ανιψιά του Μαυροκορδάτου Ζωή και ένας από τα εγγόνια του, ο Αντώνιος Αλμείδας (1870-1913) ήταν πρωτοπόρος της αντισφαίρισης (τένις) στη χώρα μας. Σκοτώθηκε στο Κιλκίς, στη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων.

Ο Ιταλός Μάκια ήταν τόσο ακέραιος και έντιμος που ονομαζόταν "μαργαρίτης των τίμιων ανθρώπων". Ο Ρώσος Ράικο διετέλεσε και διοικητής της Σχολής Ευελπίδων. Ο Ελβετός Ριβάλ που σκοτώθηκε το 1827 στην Ακρόπολη, ο Ισπανός Ριβιέρα που επίσης σκοτώθηκε το 1827 στην Αθήνα, ο Δανός Φαμπρίτσιους, που διακρίθηκε σε πολλές μάχες, ιδίως στη ναυμαχία της Ιτέας (1827), ο Σουηδός Όκριεν που τραυματίστηκε σοβαρά στην Ακρόπολη το 1822, ο Μαλτέζος Σατελέν, ο Πολωνός Οντβόρσκι, ο Ούγγρος Μαρκ που σκοτώθηκε στην Κωλιάδα Ακρα (Άγιο Κοσμά), το 1827, ο Πρώσος ντε Γκρουμπέν που αυτοκτόνησε το 1824 στο Ναύπλιο, ο Ολλανδός Χούγκσμανς, ο Αμερικανός Τζορτζ Τζάρβις που ηγήθηκε σώματος επαναστατών που συντηρούσε με δικά του έξοδα, οι Πολωνοί που διακρίθηκαν ιδιαίτερα στη μάχη του Πέτα κ.ά.

ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΗΝ ΙΝΔΙΑ – ΚΙΝΕΖΟΙ ΔΙΝΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΕ ΕΡΑΝΟ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ!

Φιλέλληνες υπήρχαν και στην Ινδία. Μάλιστα στην Καλκούτα, είχε ιδρυθεί Φιλελληνική Εταιρεία, η οποία στις αρχές του 1825, πανηγύρισε με συμπόσιο τις ελληνικές επιτυχίες στη θάλασσα. Όταν μάλιστα έγινε έρανος για να συγκεντρωθούν χρήματα για τη χώρα μας στην Καλκούτα, Κινέζοι έμποροι που έτυχε να βρίσκονται εκεί, έδωσαν αξιόλογο χρηματικό ποσό!

Ο ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΑΣ!

Ίσως το πλέον παράδοξο από όλα τα σχετικά με τους Φιλέλληνες και τη δράση τους στην Ελλάδα το 1821, είναι η παρουσία, ανάμεσά τους, κι ενός μουσουλμάνου, Αιγύπτιου φιλέλληνα, του Deboussi (Ντεμπουσί), κατά τον Μπάμπη Άννινο στο έργο του "Οι Φιλέλληνες του 1821".

Ο Deboussi ανήκε στην περίφημη ίλη των Μαμελούκων του Μεγάλου Ναπολέοντα. Μετά το τέλος των ναπολεόντειων πολέμων, ο Deboussi επέστρεψε στην πατρίδα του για να ασκήσει τα κληρονομικά του δικαιώματα. Βρέθηκε όμως αντιμέτωπος στα θέματα της κληρονομιάς, αντίδικος θα λέγαμε, με κάποιους ισχυρούς συμπατριώτες του. Αφού δωροδοκήθηκε ο πασάς της περιοχής, έδωσε εντολή να συλληφθεί ο Deboussi και τον ράβδισε αλύπητα. Από τότε ο Deboussi μισούσε θανάσιμα όλους τους μουσουλμάνους. Γύρισε στη Γαλλία και ήταν από τους πρώτους που ήρθαν στην Ελλάδα για να πολεμήσουν

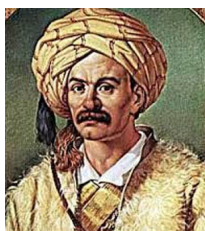
Άγνωστοι (και λιγότερο γνωστοί...) Φιλέλληνες

Συντάχθηκε απο τον/την Maya
Πέμπτη, 09 Μάιος 2019 08:15 -

τους Τούρκους. Πήρε μέρος στη μάχη του Πέτα, όπου πολέμησε σαν ήρωας. Αφού του τελείωσαν οι σφαίρες, σκότωσε με την ακτηρίδα (το πίσω μέρος) του όπλου του, όσους αντιπάλους μπορούσε και τελικά έπεσε νεκρός πάνω σ' ένα σωρό εχθρικών πτωμάτων, με το σώμα του διάτρητο από πληγές (4 Ιουλίου 1822).

Κλείνουμε το άρθρο αυτό με όσα γράφει, 90 περίπου χρόνια πριν, ο Μπάμπης Αννίνος στο έργο του "Οι Φιλέλληνες του 1821":

"Η αντιπαραβολή του φλογερού τότε της Γερμανίας φιλελληνισμού προς την σημερινή ψυχρότητα του γερμανικού έθνους ,προς την συστηματικών εχθροπάθειαν του γερμανικού τύπου ,προς τας κυνικές ύβρεις του Βίσμαρκ και τον απηνή διωγμό της Ελλάδος υπό του αυτοκράτορος Γουλιέλμου του Β', επέρχεται ακουσίως εις την σκέψιν και εκπλήσσει δια την αντίθεσιν. Quantum mutati ab illo (πόσο άλλαξε από αυτό που ήταν κάποτε) αληθώς!".

Η ΠΡΩΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ – ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Να αναφέρουμε και κάτι που ανακαλύψαμε στο μνημειώδες βιβλίο του Μπάμπη Αννίνου για τους Φιλέλληνες. Στην Τήνο, στις αρχές του 1825, παίχτηκαν δημόσια δύο τραγωδίες. Η πρώτη είχε τον τίτλο "Μάρκος Μπότσαρης" και η δεύτερη "Μεγακλής". Δυστυχώς, δεν γνωρίζουμε ποιος (ή ποιοι) είναι ο συγγραφέας τους. Ξέρουμε όμως τα ονόματα των ηθοποιών. Αυτοί ήταν: Αντώνιος Πέτρου Πόμερ, Δρόσος Σιγάλας, Δημήτριος Πόμερ, Ιάκωβος Πόμερ, Αικατερίνη Πόμερ, Ήριννα Βαρλαάμ και Βιολέτα Πόμερ.

Ήταν ερασιτέχνες ηθοποιοί, οι πρώτοι που "ανέβασαν" ελληνικά θεατρικά έργα σε ελεύθερο ελληνικό έδαφος...

Μπορεί να διαφωνήσουν κάποιοι για τα κίνητρα, την προσφορά των Φιλελλήνων κλπ. Να σκεφτούμε όμως λίγο ότι οι περισσότεροι, σχεδόν όλοι θα λέγαμε, ήρθαν να πολεμήσουν για την ανεξαρτησία της Ελλάδας χωρίς να έχουν καμία υποχρέωση και κανένα ουσιαστικό όφελος. Κάποιοι έδωσαν τη ζωή τους, κάποιοι άλλοι τραυματίστηκαν, κάποιοι άλλοι βγήκαν αλώβητοι από μάχες και έζησαν στη χώρα μας ως το τέλος της ζωής τους.

Μπορεί πλέον να είναι αδύνατο να κάνουμε κάτι για όλους αυτούς, εκτός από το να διαιωνίσουμε τη μνήμη τους. Νομίζουμε όμως ότι σε όλους ανεξαιρέτως αυτούς τους Φιλέλληνες αξίζει, σχεδόν 200 χρόνια μετά την κήρυξη της Επανάστασης του 1821, ένα πολύ μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ...

Άγνωστοι (και λιγότερο γνωστοί...) Φιλέλληνες

Συντάχθηκε απο τον/την Μαγα
Πέμπτη, 09 Μάιος 2019 08:15 -

<https://www.protothema.gr/stories/article/665572/agnostoi-kai-ligotero-gnostoi-filellines/>